

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS:

Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 5 ft., 1 hónapra 1 ft. — Vidékes 1 évre 14 ft., 1/2 évre 9 ft., 1/4 évre 6 ft., 1 hónapra 1 ft. 50 kr., 1 hónapra 1 ft. 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor, egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában).

Telefon-szám: 151.

Vita nélkül.

Arad, október 11.

(+s) Három törvényjavaslatot két nap alatt letárgyalt a képviselőház. Pedig mindhárom javaslat közgazdaságilag nagyon fontos, kettő meg éppenséggel eminenter mezőgazdasági tekintetben számottevő reformot képez.

A mezőgazdasági termények és termékek hamisításának tilalmazásáról szóló javaslatnak célja, az ebbeli visszaéléseket, melyek úgy közegészségügyi szempontból, mint a mezőgazdasági termelés érdekeire nézve károsak, a lehető leggondosabb ellenőrzésnek és a lehető leggondosabb eljárással egybekötött büntetéseknek alávetni. Epp ezért a bíraskodás ez ügyekben célszerűen csakis a közigazgatási hatóságokra bízható, nem pedig a rendes bíróságokra, ahol az eljárás sokkal körülményesebb.

A szarvasmarha tenyésztés országos emelésére szolgáló alapról szóló törvényjavaslat azt a fél milliónyi összeget, melyet a törvényhozás 1893-ban a nyugati államokból behozandó szarvasmarhák megszerzésére engedélyezett, állandósítani akarja.

A közép Duna egységes szabályozásáról valamint az ország egyéb jelentősebb folyóvizéinél első sorban szükséges szabályozási munkálatokról szóló javaslat célja pedig nagy elemi csapásoknak elejét venni, aminők már ismételtén sajnos pusztításokat okoztak. Alig van állam, ahol a vízgazdaság olyan nagy kiterjedésű, és nagyfontosságú lenne, mint éppen hazánk

és éppen ezért a javaslat rendkívül nagy fontossággal bír.

E javaslatok közül az utóbbit abszolút minden vita nélkül en bloc fogadta el a képviselőház. Az első javaslatnál pedig a par-excelence földbirtokosokból álló képviselőházban csak egy módosításoktól eltekintve mindössze két ügyvéd szólalt föl.

Mi az ellenzéknek ezt a magatartását hogy föl nem szólal, ahol ideje és alkalma volna, határozottan a Bánffy kormány és ennek törvényjavaslatai javára magyarázzuk, mert ebből csakis azt érthetjük, hogy az ellenzéki pártok annyira alaposnak és helyesnek tartották a három javaslatot, hogy azokban semmi kifogásolni valót nem találtak. Mindazonáltal mégsem hagyhatjuk szó nélkül ezt az eljárást, mert ez valósággal közömbös indolentia és passzivitás, a mely épp oly kevéssé felel meg az ellenzék ellenőrzési feladatának, mint az, ha az ellenzék ki nem apadó szóarádattal nyújtja el a parlamenti vitákat. Mindakettő szélsőség, s úgy látszik a mi ellenzéki pártjainknál tertium non datur; pedig éppen a két szélsőség között van az arany középut, amely a higgadt és tárgyilagos kritikában keresi az ellenőrzés feladatát.

A mi ellenzéki pártjainkat azonban az jellemzi, hogy ennek a vitanélküliségnek következményéből, a néhány napi pauszából, amelyet tulajdonképen ők idéztek elő, tőkét kovácsolnak a kormány ellen midőn azt állítják, hogy a Bánffy miniszterium nem képes a parlamentet elegendő munkával ellátni. Eme ráfogás ellenében majd még lesz

bőséges alkalmunk demonstrálni, hogy az ellenzék mennyi időt veszteget el a parlament idejéből.

BELFÖLD.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap kezdte meg a jövő évi állami költségvetés előirányzatának tárgyalását. Annak dacára, hogy a politikailag kényeseknek tekintett kérdések voltak napirendben, feleltette simán folyt a tanácskozás. Az ellenzéki pártok képviselői közül meg sem jelentek az ülésen a vezéremberek, Ugron és Horváth; a többiek igen lazyhán vettek részt a vitában. Szóval a tárgyalás oly auspiciumok közt indult meg, hogy bizonyos mértékig, miként a bizottság aránylag rövid idő alatt, mindenestre pedig még e hó folyamán elkészül a munkájával.

Az oláhfalusi mandátum. Krajcsik Ferenc országgyűlési képviselő, már legközelebb kuriai bírónak fog kinevezettni; az oláhfalusi kerületben pedig, melynek mandátuma e szerint megüresedik, Laskóczy Imre belügyminiszeri államtitkár fog képviselőjelöltül fellépni, ki minden valószínűség szerint egyhangulag fog megválasztatni.

A legújabb hármasszövetség.

Lassanként egy újabb hármasszövetség alakul meg. Lukácsiu, Luéger és Zichy Nándor állanak e szövetség élén, mely egyelőre taktikai tekintetből nincs ugyan publikálva, de azért legalább mint csendes üzlettársak szövetezete hat és működik. Vannak közös érdekek, melyek e furcsa hármasszövetséget napról-napra szorosabban összekötik.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Hajótörött.

Osillag hullt alá künn a pusztán a nagy feketeégről látta a csillag lehullását és Alisz sirt, sirt keservesen.
— Miért sirt Alisz, mikor a csillag aláhullott az égről? Hiszen maradt még csillag az égen milliónyi és ahány csillag csak ott maradt, még látszott, hogy az mind Aliszra néz alá, az mind Aliszra ragyog le és az est sűrű sötétjében koda vonták szép, szőke feje körül glóriát, melyben azok az aranyos hajszálak még vakítóbban ragyogtak, még jobban égettek.
— Persze, hogy égettek. Mert azokra az aranyos szőke fürtökre, arra a szép fejre nem csak a csillagok tekintettek alá; oda tapadt azokra égve, szikrázva a terrász asztala mellett ülő Bán Tihamér lázas, égő tekintete is.
— A leány azonban ezt nem látta. A leánynak könnyektől harmatos, szép szeme még mindig a csillagos égen tévedezett, ott keresett valakit, vagy talán oda is vágott?
— Hüs-szél kelt a pusztán. Az eddig néma csendet sajátságos zsongás, bongás váltotta fel, mintha lába kelt volna, valamennyi bogárnak, valamennyi levélnek a fákon.
— A park útei magánosak, elhagyatottak voltak, de mintha egyszerre megelevenedtek

volna. Az ősz szele oda separt le minden hervadó levelet, melyekből zörgő haraszt lett.
— A zörgő haraszt az esti szél fuvalmára meggördült, összeapódtak egymáshoz a száraz levelek és beszélték, suttogtak furcsa értelmetlen rémes éjszakai nyelven.
— Mit tud a hervadt, lehullt levél mondani a másik elhervadt levélnek?
— Alisz mintha megértette volna a zsongást, a furcsa, rémes beszédet.
— Egyszerre összerendezte és önkéntelenül felkiáltott:
— Fázom.
— Bán Tihamér szinte leste, hogy a leány megszólaljon.
— Már az imént akartam mondani, hogy megárt önnek a hüs levegő.
— Igaza van aram. Elandalogtam, magam sem tudom miért. Itt az ideje, hogy pihenőre térjünk. Jó éjt.
— Jó éjt.
— Alisz távozott. A szőke fürtű, aranyos fej eltűnt a léposház sötétjében, de ahogy Tihamér még mindig oda nézett a terrászra, hol a leány előbb állott, ott látta még mindig a glóriát Alisz feje körül, és ott látta még almában is.
— Bán kastélyra leszállt az éj teljében. Az éjsötétben azonban nem szállt oda a nyugalom.
— Alisz szép leány, ébren álmódott tovább.
— Elvonult előtte a hosszú két év minden kínjaival, minden szenvedésével együtt. Mikor

még a fővárosban ünnepelt szépség volt, mielőtt még kővárosba került volna, ott egy szerény, de megjelent, aki megjelent, aki megjelent.
— Persze, a Hariss Alisz híres szépség, még nagyobb partie volt. A Hariss ház a legdagályosabb nagykereskedő háza volt. Szilárd, régi keraskedő ház, mely korlátlan bizalmat, hitelt élvezett mindenütt, merre csak kiterjesztő üzleteit. Hogy ez a ház, mint valami légvár, egyszerre összeomlik majd, senki sem sejtette, senkise merse képzelni sem.
— Pedig úgy történt. A merész spekulációk eleinte csak megrendítették Hariss özégét, de össze nem omlasztották. Csak megingott, de hamar talpra állt. A kassák mihamarabb megteltek és az özég régi jó hírneve vissza is szállt.
— Akkor történt aztán, hogy ezeket a kassákat egy derék pénztárnok egy szép napon kiüríté, és mire észrevették, a derék pénztárnoknak már nyoma sem volt az ó-világban.
— Osakugyan összeomlott a Hariss ház, mint a kártyavár. A milliomos családja, kuldusbotra jutott.
— Es a szerencsétlenség közepette egy nap a szép Alisz levelet kapott jegyesétől. Abban volt egy kis karika gyűrű, a jegygyűrű. Egyenesen Alisz nevére címelve.
— Az ügyvéd ur, a derék lovag, az önzetlen férfi küldte vissza. Nem irt hozzá egy sort sem. Hiszen Alisz tudhatta már, hogy az ügyvéd ur, a kiválasztott, aki miatt annyi nemes

Lueger és társai ellenségei a monarchia dualisztikus szerkezetének. Szeretnék azt federatívva alakítani át, mert azt hiszik, hogy így könnyebb lenne nekik a szabadelvű politikai és közgazdasági irányt teljesen háttérbe szorítani. A nemzetiségi túlzók is távolabbi céljaik biztosításának legelső feltételül a monarchia federatív szerkezetét követelik. Ez köztük és Luegerék között az összekötő kapocs.

Idehaza a néppártban biznak, mert azt hiszik, hogy ha ők a párt reakzionárius törekvéseit pártolják a szavazatukkal elősegítik, hogy az mentől nagyobb számmal jusson be a parlamentbe, a néppárt viszonzásul hajlandó lesz nekik oly engedményeket tenni, melyek a továbbihoz igen alkalmas kiinduló pontul fognak szolgálni. A néppárt továbbá azt hiszi, hogy az Ausztriában egyre jobban felszínre kerülő politikai és közgazdasági reakció nagy segítség fog lenni arra is, hogy a néppárt elvei idehaza diadalmaskodjanak. Így kerülnek össze ezek a különféle elemek egy furcsa társaságba.

De nehogy a néppártiak azt mondják, hogy ezt csak a mi liberális fantáziánk gondolta ki, idézzük a „Tribuna” tegnapi számának vezéreszközét, mely a hármasszövetségről érdekes módon rántja le a fátyolt, mely eddig eltakarta szemünk elől.

Miután a „Tribuna” nagy örvendezéssel emlékezik meg a bécsi antiszemita győzelméről, konstatálja, hogy Ausztriában a liberalizmus lejárt a magát. Magyarországon pedig a zsidók és filozemita dualizmusa uralkodik még mindig. „Miután azonban Ausztria népeinek és pártjainak sikerült a liberálisokat lomtárba tenni, — jövőre nézve meglesz legalább az a vigasztalásunk, hogy a monarchia közös ügyei nem lesznek kizárólag a magyarok és a zsidók kívánságai szerint vezetve. Es ki tudja? Ausztria népeinek példája nem fogja-e Magyarországot népeit is magával ragadni és nem fogják-e megfeszíteni erejüket, megmenetendő hazájukat a zsidó liberalizmus polipkarjai közül. A biztató kezdet már megtörtént: a katolikus néppárt és a nemzetiségek szövetségében. — Szolgáljanak nekünk bátorításul az Ausztriában történtek, mert a siker sohasem maradhat el, ha az értelem való küzdelem őszinte és elszánt. Es végezetre ne feledjük, hogy a politikai áramlatok egyszer megindítva, legyőzhetetlen erővel mennek országról-országra, néptől-néphez. Lehetséges volna-e tehát, hogy az Ausztriában keletkezett áramlat megálljon a

Lajtká vizénél? Mi azt hisszük, hogy a természet törvénye az, hogy az ott meg ne állapodjék.”

Megyei közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Aradmegye törvényhatósági bizottsága által Aradon, 1895. évi október hó 14-iki évnegyedes rendes közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak.

43. József főherceg Ö Fensége köszönő leirata megboldogult fia: László főherceg elhunyt alkalmából a vármegye közönsége részéről hozzá intézett részvétfeliratért.

44. Szabolcsvármegye átirata a Margitszigetnek országos költségen való megvétele tárgyában.

45. A vármegye alispánjának jelentése Vársárhelyi Géza pécskai járási főszolgabíró elhalálózása tárgyában.

46. A vármegye alispánjának jelentése a lovassági laktanyánál szükségessé vált építkezések befejezése tárgyában.

47. A vármegye alispánjának jelentése a laktanya építési pótadó 1896. évi kivetési kulcsának megállapítása tárgyában.

48. A vármegye alispánjának jelentése a rendkívüli nyugdíj alap özéjaira fél százalékos pótadó kivetése tárgyában.

49. A vármegye alispánjának jelentése a betegápolási pótadó 1896. évi kulcsának megállapítása tárgyában.

50. A vármegye alispánjának jelentése a jegyzői nyugdíjalap özéjaira fél százalékos pótadó kivetése tárgyában.

51. A vármegye alispánjának jelentése a kegydíjalap jövő évi kegydíjai kiutalványozása tárgyában.

52. A vármegye alispánjának jelentése Friedmann Adolf dr. szemlaki lakos tudori oklevelének kihirdetése tárgyában.

53. Özv. Vársárhelyi Gézáné nyugdíj igényének megállapítása tárgyában.

54. Dr. Gávai Gaál Jenő és Sándor kérvénye az aradmegyei nemesek lajstromába leendő felvétele iránt.

55. Pécska község képviselő testületének határozata egy építkezési alap létesítése tárgyában.

56. Fakert község képviselő testületének határozata az italmérési adó tiszta jövedelme egy részéből a kezeléssel megbízottak jutalmazása tárgyában.

57. Glogovác község képviselő testületének határozata, a Maros töltés költségeinek fedezése tárgyában.

58. Damminger József és társai felebbezése az Uj-Szent-Anna községben megejtett körorvosi választás ellen.

59. Szabadhely község képviselő testületének határozata az előfogatozási szolgálmány bérbeadása tárgyában.

60. Fakert község képviselő testületének

határozata a községi határ felmérése és megjelölése tárgyában.

61. Uj-Panát község képviselő testületének határozata Gruber György ottani lakos tartozásának mikénti törlesztése tárgyában.

62. Leásza község,

63. a kroknai és

64. az almási közigazgatás tartozó községek közbirtokosságának határozata a nyomásgazdálkodás fentartása tárgyában.

65. Szemlak község képviselő testületének határozata gőzfertőtlenítő gép beszerzése tárgyában.

66. Vojvogyen község képviselő testületének határozata egy közkut építése tárgyában.

67. Sikula és Gurba község képviselő testületének határozata tenyész apaállatok beszerzése tárgyában.

68. Borosjenő község képviselő testületének határozata az árvíz védelmi munkálatok költségei tárgyában.

69. Borossebes község képviselő testületének határozata behajthatlan közköltségek leírása tárgyában.

70. Otlaka község képviselő testületének határozata a közegészségügyi szolgálat ellátása tárgyában.

71. M. Bodzás község képviselő testületének határozata a körjegyző fizetésének rendezése tárgyában.

72. Otlaka község képviselő testületének határozata Kralitz Gyula ügyvéd díjai tárgyában.

73. Duud község képviselő testületének határozata az ifj. Dániel Pál ottani földbirtokos által eladva lett földbirtok megvétele tárgyában.

74. Simánd község képviselő testületének határozata a körorvos fizetésének felemelése tárgyában.

75. Seprős község képviselő testületének határozata 800 frt vételár mellett egy telek megvétele tárgyában.

76. Kladova község képviselő testületének határozata a község házában használt bérhelyiség béremelése tárgyában.

77. Kerülő község képviselő testületének határ. 4500 frt vételár mellett egy ottani ház és telek megvétele tárgyában.

78. Elek község képviselő testületének határozata behajthatlan ebadó leírása tárgyában.

79. Otlaka község képviselő testületének határozata Popovits D. Simon volt jegyzőnek díjnoki fizetésének 100 frt kiutalványozása tárgyában.

80. Az ezredévi történelmi felvonulás végrehajtó bizottságának átirata az ünnepély alkalmából rendezendő felvonulás özéjaira erkölcsi és anyagi támogatás tárgyában.

81. A „Fehér-Kereszt” országos tolonczház átirata támogatás és évi segélyben való részesítés tárgyában.

Aradon, 1895. október hó 10-án.

Kiadta: DÁLNOKI NAGY LAJOS,

főjegyző.

gondolkozásu ifjut mellőzött, csak vagyona után áhítozott. A jeggyűrűvel csak vagyona jegyzete el.

Ezzel aztán összeomlott a szép Alisz minden boldogsága. Szíve, mely csak az édes, odaadó szerelmet ismerte volt; nincs többé és ugy érezte a leány, hogy — nem is lesz többé.

Pár hét múlva az ünnepeit szépségű leány már nevelőné volt a Bán családnál. — Milyen jó, hogy az uri lányokat, önkéntelenül is, olyan jól nevelik. Valami csak maradt még is a milliókból. A szellemi kincs. Nos Alisz most azt értékesíti Bánéknál.

Akkor történt ez épen, midőn Bán Tihamér fiatal nejét sirba tette. A Bán ház asszony nélkül maradt. A két kis leányka mellé nevelőnőt kellett venni.

Es az uri lány, ki odabaza nem ismert mást, mint kényelmet, mint körülrajongást, mint imádást, — mintaszertü nevelőnő lett.

Hanem mikor leszállott az est a puztára, mikor aludt mindenki, akkor es a lány, ébren volt. Oh, akkor ő nem a jelennek, a múltnak élt. Szíven még mindig ott volt a hideg dér, mely reá fagyott és nem volt már szerelem melege, mely azt egy lehellelre felolvasztotta volna.

Padig dehogy nem volt. Hisz a Bán Tihamér, az a jó fiu, az az ábrándos vén gyerek, százszor, ezerszer szerette volna már neki mondani, hogy szereti.

Két éve lesz ide s tova, hogy a leány a Bán gyerekeket neveli.

Az a szerelem, mely Bán Tihamér kebelében keletkezett a két év alatt, olyan volt, mint a kis patak, mely ott a hegy kavicsos utain lassan haladva folydogál, és mennél nagyobb utat tesz meg, annál rohamosabb, erősebb az esése.

Mikor Alisz ugy estenden elnézte az ég csillagait, ugy szerette volna mondani neki, hogy: ne törődjék az ég csillagaival, hiszen a földön is megtalálhatják a boldogságukat.

Szívében a szerelem még ekkor csak csendes esésű patak volt. De idők multával viharosabb, erősebb lett a szenvedély, de mindig tudott parancsolni neki, mert látta, hogy Alisz szíven még mindig ott a jég, és tán ott is marad örökre.

Es elmúltak a szép őszi napok is. A zörgő haraszt eltűnt: bevonta a jég, a zuzmara, és beköszöntött a puztára a tél.

Merre a szem ellátott, havas volt minden a tájékon. Vén ostorfa ága, olyan volt mint a mankó és csufos játékot üzött vele a fergeg. Zillanó hó csapzott, esett heteken át és a Bán kastélyból messziről alig látszott ki a magas torony.

Bán Tihamér egy napon bement a szomszéd kis városba. Valami jótékonyozású mulatság esett ott és nem térhetett ki a meghívás elől. Két év óta ugyanis oly ritkán látták barátai.

Vig volt az a mulatság nagyon. Ott volt a város színe-java. Ejjfélkor vig muzsika szólott a mellékteremben; ott mulatott az aranyifúság.

Vigh Berczi, az új aljárásbíró, volt a hangadó. Nemrég jött a városba. Most neveztek ki csak, mint fővárosi ügyvédet. Szilaj kedve lehetett nagyon; furcsa történeteket mesélt az asztalnál, sokan vették körül.

Perzse, hogy a kalandjait mesélte. Tetszett a fiuknak nagyon. Érdekes volt a gyűrt-historia, melyet közprédává bocsátott. Nos igen, jegyese volt a szép, gazdag leánynak, aki őt szerette.

— Dehát mondjátok, — kurjantá — szerettem-e mindig, akinek a szerelmével már beteltem, mikor már nem kellett?

Bán Tihamér hallotta az egész históriát. Es másnap Bán Tihamért Vigh Berczi ur párbajban meglötte.

Alisz künn a puztán már olvasta az egész esetet a lapokból. Es Alisz volt az, ki besietett a városba és ott ápolta hosszú heteken keresztül a nehéz betegét.

Ki figyelte meg addig künn a puztán a hulló csillagokat?

Kinek feje körül voltak aztán glóriát a csillagok arany sugarakból?

Azok a sugarak elhatottak oda is, glóriát voltak ott is a legszebb lány homloka körül, ahol a legszebb leánynak jéghideg szíve újra érzett, újra szeretett . . .

IDŐJÁRÁS.

Légnemés: reggel 7 órakor 761.1 milliméter. délután 2 órakor 759.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ}C + 15.1$, délután 2 órakor $^{\circ}C + 21.4$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. S, délután 2 órakor DN. 2. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire boult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aradmegye a múlt évnegyedben.

— Ar alispán jelentéséből. —

I. A törvényhatóság közbiztonsági állapota általában kielégítő, a személy és vagyonbiztonság az elmúlt évnegyed folyamán is több esetben megtámadva volt, ezen esetek azonban általában nem oly jellegűek, hogy miattuk a közbiztonság állapota megingottnak volna mondható. Így előfordult:

a) A személybiztonság ellen Kúvin és Nádas községekben egy-egy szándékos emberölési eset, továbbá Borosjenő 8, Csermő 2, Kurtics, Gyorok, Mácsa, Ó-Pécska, Pankota, Somoskés, Bokszeg, Csucs, Krokna, Butyin községekben és a szederhádi pusztán 1—1 súlyos testi sértési eset, végre Szemlakon 3, M. Szlatinán 2, Ó-Szt. Anna, Csermő, Repszeg, Soborsin, Dézna, S. Bucsa, és Vaszoja községekben 1—1 könnyű testi sértési eset. A személybiztonság elleni támadások ezen tettesei valamennyi esetben kézrekerítve, feljelentve s illetőleg a büntető bíróságnak átadva lettek.

b) A vagyonbiztonság ellen intézve előfordult Zöldesen 2, Borosjenő, Sikula, Gurba, Bonczesd, Székács és Székudvar községekben 1—1 betöréses lopási eset, továbbá S. Bucsa 9, Borosjenőn 7, Repszegen és M. Radnán 5—5, Pankotán, Ó-Világoson és Zöldesen 4—4 Kurtics, Szemlak, Kerek, Kovaszincz, Sikula, Paulis, Borosbebes, Vaszoja, Gurahonoz, Butyin, N. Zerind, F. Gyarmat és N. Kamarás községekben 2—2, végre Mikalaka, Fakert, Kúvin, Szabadhely, Ó-Bodrog, N. Pereg, M. Világos, Új-Szt. Anna, Szöllös, Moroda, Apáti, Monyoró, Gurba, Gyarmata, Repszeg, Csermő, Ménes, Berzova, M. Szlatina, Baja, Tótvárád, Vinyest, Bossia, Fényes, Honczisor, Dézna és M. Egyháza községekben egy-egy kisebb lopási eset. Ezekon kívül előfordult még a nagyhalmágyi főszolgabírói járásban 12 kisebb lopási eset, de hogy mely községekben, a főszolgabírói jelentésben nem említetik. A vagyonbiztonság elleni támadások ezen esetekben mind a tettes, mind a kár 59 esetben kerültek meg, 11 esetben csak a tettesek, míg a többi esetben a tettesek és eltulajdonított tárgyak iránti nyomozatok eddigelé eredményre nem vezettek.

II. Tűzeset az elmúlt évnegyed folyamán 91 esetben fordult elő, melyek közül 11 az aradi, 7 a pécskai, 17 a világosi, 4 a ternovai, 7 a radnai, 5 a nagyhalmágyi, 4 a borosbebesi, 14 a borosjenői, 17 a kúvénői, 5 az eleki járásokra esik. A tűz támadásának oka 88 esetben gondatlanság, vagy véletlen szerencsétlenség, 26 esetben gyaníthatólag gyújtogatás volt; 27 esetben pedig kipuhathatatlan maradt. A tüzesetek különben általában kisebb jellegűek voltak. A tüzesetek által okozott kár értéke mindössze 86,008 frt, melyből 25,921 frt biztosítás folytán megtérült.

III. A közegészségügyi viszonyok a fertőző gyermekbetegségek hanyatlása folytán javultak s így kielégítő is voltak. A beteg mozgalom a nyári betegségek szaporasága folytán ugyan az előző negyedévinél valamivel nagyobb volt, a meghaltak száma azonban 78-al alább szállott. A hurutos és osomós gyomor és bélbajok igen sűrűn jelentkeztek; lefolyásuk aránylag eléggé kielégítő volt. A tüdőbajok, valamint egyéb kórformák ritkán észleltek. A hevenyfertőző kórok közül szórványosan előfordult a ronszolótöröklob 16 községben, 86 eset közül 38 halállal, továbbá a kanyaró 2 községben, 6 eset közül 1 halállal, a vörheny 2 községben, 7 eset közül 3 halállal, a hasi hagymás 5 községben, 7 eset közül 2 halállal, és a hökhurut 7 községben 101 eset közül 4 halálos kimenetellel, — esetenként mutatkozott még a gyermekágyi láz és a vérhas, a váltóláz, ez utóbbiak befolyása azonban kielégítő volt. Cholera-nyanus betegülések elő nem fordult. Orvosrendőrileg megvizsgáltatott 3226 egyén és 40 hulla.

Az élelmiszerek, italok, iskolák, valamint a nyilvános helyek pontosan ellenőriztetvén, a több helyen elkobzott érelen gyümölcsöktől eltekintve, rendellenességek elő nem állottak.

A közegészségügyi szolgálat rendszeres me-
netű volt.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 12. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Jelentékeny csapadék nélkül.

Egy érdekes sikkasztás.

— Aradi história. —

Arad a vidék legmodernebb városa, mely nemcsak a vízvezeték és csatornázás berendezésével versenyez a modern városokkal hanem a — sikkasztásokban is.

Volt már itt olyan nagy banksikkasztás, hogy a banknak likvidálnia kellett. Egyszer a rendőrséget is kénytelenek voltak szőgrólvégre purifikálni; most meg a 95 ezer forintos sikkasztás.

Volt már itt a postánál is egy tanulságos eset, melyet érdekesnek tartunk felrészíteni.

Egy vendéglőben egy társaság a napilapok ama híreről beszélget, hogy a kereskedők panaszkodnak, hogy az ajánlott levelekből valaki kiveszi a pénzt.

— Oh az nagyon könnyű — mondja egy fiatal ember — nekünk mutatta azt valaki.

Arra nem emlékezett, hogy kitől látta, de arra már vállalkozott, hogy a levélből kiveszi a pénzt.

Egy kettéhajtott papirba beletettek egy ötforintost s aztán betették egy levélborítékba, melyet kifogástalanul leragasztottak. Ekkor a vállalkozó fiatal ember elkérte a kasszirkasszony horgoló tűjét, azt óvatosan bedugta a boríték soha le nem ragadó csücskéjébe. Egy ideig forgatta a tűt, mely megfogta kampoijával a bankót, az ötös felcsavarodott a tű szára és a levélboríték csücskéjébe szépen ki lehetett húzni a nélkül, hogy a boríték legkevésbé is megsérült volna.

Azt senki sem vette észre, hogy a hátuk mögött a postafőnök vacsorált. Harmadnap elfogták a leggavallérrabb postatisztet, akit a főnök megfigyelés alá vett és éppen akkor rohantak rá, mikor horgolótűvel bankókat szedett ki ajánlott levelekből.

A vendéglői fiatal ember most már visszaemlékezett, hogy éppen ez a postatiszt mutatta nekik egyszer est a „kunszt“ ot. Mert minden sikkasztó vigyázatlan, mint voltak most is az aradiak.

Azonban a kereskedők ebből megtanulhatják, hogy ha pénzt tesznek ajánlott levélbe, azt jól ellássák keresztkötésekkel.

HIREK.

Október 12. Szombat. Róm. kath. naptár: Miksa. — Protestáns naptár: Miksa. — Izraelita naptár: 8. Hás. Bro. — Görög-keleti naptár (szeptember 30.): Gergely. — A nap két 6 óra 18 perczkor, nyugszik 6 óra 17 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemeneti díjtalan. Könyvtár-nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Nagyvárad mérnökök tanulmányútja. Megirtuk lapunk tegnapi számában részletesen, hogy a nagyvárad mérnökök és építészet Aradon tanulmányi kirándulást terveznek, az itt folyó csatornázási munkálatok és az egyéb nevezetességek megtekintése végett. A nagyvárad társaság tegnap este érkezett meg Aradra, hol az állomáson az aradi mérnöki kar csaknem teljes számban gyülekezett. Az érkezőket az aradi kartársak lelkes éljenzéssel fogadták, mely után Virágh Lajos, aradi városi főmérnök üdvözölte az érkezteteket rövid, de megleghangu beszéddel. Erre Bozó-

ky Alajos, nagyvárad államasuti főmérnök válaszolt, megköszönve a szives fogadtatást, melyben őt, s kartársait az aradi mérnökök részesítették.

A társaság ezután a városba jött, hol az elszállásoláson tulesve a Dobranszky-féle étteremben ismerkedési estélyre gyűltek egybe. A vendégek a mai napon a következő program szerint tekintik meg a város nevezetességeit:

Reggel kilenc órakor találkozás a Zemplényi-féle kávéház előtt.

A vágóhid megtekintése után a vendégek a waggongyárba hajtának. Itt villásreggeli.

Ezután a csatornázási és vízvezetési munkák megtekintése.

Este 7 órakor a „F e h é r K e r e s z t“ nagytermében társasvacsera, melyre jelentkezések ma délig elfogadtatnak J i r a s z e k Lajosnál (Atzél-ház.) A tegnapi társasvacsera a legkedélyesebben folyt le, s a vendégek csupán a késő esti órákban tértek nyugodni.

— Az aradi főrabbi akciója. Az izraelita hitfelekezet Magyarországon nincs egységesen szervezve. Vallásilag voltaképen két részre van szakadva, az u. n. orthodoxokra és neologokra, akik külön hitközségeket tartanak fenn, az utóbbiak a kongressus megállapodásai szerint rendezve. Azonban egyházilag sem országosan, sem kerületileg nincs szervezve egyik sem s így az új házassági joggal szemben az egész országra kiterjedő egységes eljárást az izraelita hitfelekezet részéről nincs, aki megállapíthasson, ami egyébként főképen csak azokban az esetekben vitás, amikor keresztény és izraelita fél köt egymással házasságot s azt az izraelita templomban akarják megáldatni. Ebben a kérdésben élénk viták folynak most s ennek, valamint egyéb hitelvi kérdéseknek a megoldása végett október 13., 14. és 15-ik napján mintegy nyolozvan haladóparti rabbi jön össze Budapesten, akiknek döntései ugyan országosan kötelező erővel nem fognak bírni s az orthodoxok alig is fogják azokat respektálni, mindazáltal a neolog hitközségekre nézve egy ilyen verdikt minden esetre irányadó lesz. Az értekezletet Rosenber Sándor dr. aradi főrabbi indította meg, aki a vitás kérdésben hosszasan kifejtette a maga álláspontját, ami fölött egyébként még az aradi hitközség nem határozott. Dr. Rosenberg — mint azt egy cikk keretében már kifejtettük — sulyt fektet arra, hogy a keresztény evang. egyházak is megáldják a templomukba járuló keresztény-izraelita házasságot s kifejti, hogy az izraelitáknak osakis bálványimádozókkal nem szabad házasságra lépniök mózesi-törvény szerint. Így nyilatkozott az I. Napoleon rendelkezésére 1807-ben összehívott, 110 papi és világi izr. tudósból összeállított zsinat is, mely egyébiránt az izr. házasságkötés szer-tartásait (Kidusin) elengedhetlenné tartotta. Ez a zsinat azonban egyetértett abban, hogy az izraelita, aki kereszténynyel kelt egybe, továbbra is megmarad kifogástalan „hitestvére-nek.“ Az 1844. évben Braunschweigban összegyűlt 50 rabbi pedig szótöbbséggel még azt is kimondta, hogy az izr. és ker. — vallás monoteistikus lévén, a házasságkötés köztük nem tilos, ha az államtörvény megengedi, hogy az ily házasságkötésből származott gyermekek az izr. vallásban neveltessenek. Ugyanez a főfogás uralkodik a magyar rabbiknál is. Az aradi rabbi a francia zsinat álláspontján van s a keresztény-izr. házasságot az izraelita jog szempontjából nem tartja bünténynek, de mivel a házassági szertartás (Kidusin) köztük lehetetlen, a keresztény házasságot ő is kész megáldani úgy, amint a protestáns leköszek teszik. Dr. Rosenberg a maga emlékiratát a rabbiknak szétküldötte s most a rabbi-értekezlet ezen az alapon veszi föl a tárgyalást.

— A százezer forintos sikkasztás ügye is aludni készül, mint a napi szenzációk minde-
nye. Ma már újabb adatokat csupán a nyil-
vánosságra hozandó vizsgálóbírói kihallgatások
szolgáltathatnak. Mindazáltal tegnap történt
egy telemítésre méltó eset, amely érinti a
sikkasztás egyik tettesét. Tegnap volt Schein-
berger Etelkának egy tárgyalása az aradi
kir. járásbíró előtt. Mint alperes szerepelt
a nagyváradai konyakgyárral szemben, mely
be nem hajtható követelése miatt perelt. A védő
Rosenberg Károly dr. volt, aki hivat-
kozott az eladó fél által is aláírt szerződésre,
s idő előttinek találta a perelést. A szerződés
ugyanis a vételár kifizetésének idejét 1896. évi
január elsejére teszi. Ennek bizonyítására
Rosenberg szükségesnek látta a szerződést alá-
írt, de vizsgálati fogságban levő Scheinberger
Mór kihallgatását. Schartner dr. járás-
bírói albiró át is írt Paguba Vazul
vizsgálóbíróhoz, kérve Scheinberger Mór kia-
datását. Ezt azonban úgy ő, mint Sörényi
fogházfelügyelő megtagadták, miért is Schar-
tner kénytelen volt a tárgyalást, illetve ítélet-
hozatalt felfüggeszteni, de egyúttal intézkedett
Kugler István kir. járásbírónál, hogy az
ügynek Scheinberger Móra vonatkozó része
más elintéztet nyerjen. Itt e helyen egyúttal
tegnapelőtt megjelent ama hírünket is rektifi-
káljuk, mintha Fischer Miklós nyug.
trvszéki bírót és Tiszti Lajost a sikkasztás
ügyében tanuképpen kihallgatták volna. A neve-
zettek az ominózus ügyben egyáltalán nem
szerepelnek.

— A nőgyelet szerencsekereke. Az aradi
isz. nőgyelet multkor tartotta meg az ember-
baráti sorsjegyek húzását, amelynél a tulajdo-
nát képező szerencsekerek is szerepelt. A hu-
zás véget ért, s a nőgyelet a várossal is jót
akarván tenni, a szerencsekereket a városnak
ajándékozta. Hogy mit csinál majd vele a vá-
ros, arról fogalmunk sem lehet.

— Arad — és Esztergom. Nem épen ér-
dektelen, hogy Esztergomban, a magyar Ró-
mában, a hercegprimás székhelyén az első
polgári kihirdetés, amely a napokban történt
meg, keresztény-zsidó házasságról szól s így
Esztergomban az első polgári házasságot ke-
resztény legény zsidó leánnyal köti. A vő-
legény Vanis Ernő a r. kath. aszta-
los, a menyasszony pedig Voticzky Bor-
bála, egy zsidó szobafestő szép leánya.

— Furcsa ur, furcsa kívánság. Nyilvánvaló,
hogy a plebános és káplán urak itt a vidéken
sok minden rosszat elmondtak a polgári házassá-
gról, mindenféle színekkel festvén azt ki, csak-
hogy minél több hívőt tegyenek ellenségévé. Ily
körülmények között szinte kétségtelen, hogy az
újvidéki eset ezeknek a hecszbeszédeknek a gyümölcse,
ha mindjárt éretlen gyümölcse is. Az új-
vidéki esetben — a mi inkább komikus mint szo-
moru — egy nem könnyen kiejthető nevű atyafi
szerepel, akit Szrbaneck Vladánnak hívnak
s aki azzal a kéréssel járult az anyakönyvvezető-
höz, hogy őt és a menyasszonyát adja össze. Mi-
nőtan azonban ő alaposan ki akarja tanulmányozni
a leányzó természetét, hát egyelőre csak őt és a
hajlandó megkötni a házasságot. Ha a próbasz-
szony majdan jól viseli magát s ő nem unja meg,
akkor az őt évre kötött házasságot megújítani is
hajlandó lesz, de ismét csak őt évre, mert az
asszony név változó természetű és mert a férfi
izlése is megváltozhatik. Egyúttal örömet is ki-
fejezte a polgári házasság életbalápte fölött, mert
hát a pap előtt nem lehetett volna ilyen kellemes
szerződést kötni. Ast paraze mondani sem kell,
hogy kívánságát nem teljesítették s hogy az
atyafi a polgári házasságban csalódva ballagott el,
mert hát mit ér az olyan új törvény, amely még
azt sem engedi meg, hogy az ember kipróbálja
az asszonyt.

— A meglopott biboros. Schiaueh Lö-
rinco nagyváradai biboros-püspököt, mikor Má-
ria-Radnáról haza utazott Nagyváradra,
eddig ismeretlen tettes meglopta a vonatou.
A biboros többedmagával utazott egy szakasz-
ban, vele volt a többek között a győri állomásfő-
nök is. Az ismeretlen tolvaj elemelte mindket-
tőjüknek uti podgyászát, a biboros táskájában
több értékes ékszer volt s így jelentékeny kárt
okozott a tolvaj. Az esetről jelentést tettek a
rendőrségnél, de még eddig semmi eredményre
nem vezetett a megindított nyomozás. Való-
színű, hogy a tolvaj kiszállt valamelyik álló-
máson és elmenekült a lopott tárgyakkal.

— Hamis ezüstforintosok. Az a rejtélyes
pénzhamisító banda, a mely az országban husa-
mobb idő óta fölfedezetlenül működik, most újabb
hamis ezüstforintosokat bocsátott forgalomba. A
rendkívül ügyes hamisítványokat, melyekkel a
banda az ország jórészt elárasztotta, csak az
"1886" évszámról, elmosódott fölírtatóról és a való-
dínál kisebb (8-5 gr.) súlyáról lehet fölismer-
ni.

— A bratkoviozel huszarak ítélete. Przemysl-
ből érkezett hír szerint, mint nekünk jelentik,
a hadbíró befjezte a bratkoviozei huszá-
rok ellen folytatott eljárást és már az ítéletet
is meghozta; e szerint a hadbíró a huszon-
hat vádolt huszár közül kettőt halálra
és nyolc sátságos várfogságra
ítélt; a többi vádolt katonát fölmentette és
szabad lábra helyezte.

— A belgiumi vasúti katasztrófához. Az
Ottignies melletti vasúti katasztrófáról még
egyre érkeznek újabb részletek. A koromsótét
éjben csak rendkívüli nehézségek mellett vé-
gezheték a mentési munkálatokat. A környék
összes orvosai és lelkészei mint odasiettek a
szerencsétlenség színhelyére és részt vettek a
mentési munkálatokban. Egy szemtanu, a ki
néhány száz méter távolságban állott a katasz-
trófa színhelyétől, beszéli, hogy úgy nyolc
óra felé remít roppanást hallott és azt híven,
hogy a vonatot a hidon érte valami baj, több
ismerősével haladt abban az irányban, a hon-
nan a zajt hallotta. A vasúti töltéshez érve,
látták meg a szerencsétlenséget, a maga bor-
zalmas valóságában. A mentési munkálatokat
nagyban megnehezítette az a körülmény, hogy
sem kötszerek, sem alkalmas fekvőhelyek a
sebesültek részére nem voltak kéznél. Bee-
nart volt miniszter volt az első, a ki táv-
íratozott Brüsszelbe és Namurba segítségért.
A vizsgálat most már kiderítette azt is, hogy
ki volt okozója a rettenetes szerencsétlenségnek.
A belga államvasutak és a "Grant Central
Belge" vonalainak keresztelődésénél szolgáló-
tot teljesítő pályabr szabadságon volt és he-
lyette egy vasúti munkás teljesítette a szol-
gálatot, a ki abban teljesen járatlan volt; ez
a munkás és a katasztrófánál meghalt mozdony-
vezető, a ki az Ottigniesből elindult mozdonyt
vezette és a jelzéseket egészen figyelmenj kívül
hagyta, voltak okozói a nagy szerencsétlen-
ségnek, a melynek eddig már tíz halottja és
majdnem száz sebesültje van.

— Hogy kell írva lenni. A "Gaulois" köz-
li Flaubert Gusztáv egyik hátrahagyott
levelét, melyben a híres regényíró tanácsokat
ad egy fiatal kezdőnek, akinek első műveit
Raoul-Duval képviselő mutatta be Flaubertnek.
Az érdekes levél következőleg szól:

Groisset, 1879. szept. 23.
Tisztelt uram!
Raoul-Duval ur vissza fogja önnek adni a
kéziratot, melyet én neki holnap átadok.
Ön tehát a hét végével eljöhet Le Vaudreuilbe.
Öszintén szólva azonban, az ön munkájának
elhelyezése nagyon bajos dolog. A lapok el-
vannak halmozva kézírattal és egyetlen kiadó
se lesz hajlandó az önet elfogadni.

Ön nagy képzelő erővel és koráértett tör-
ténelmi műveltséggel rendelkezik. Még fiatal
ön, dolgozzék tehát, dolgozzék magányban so-
káig, jutalomra való kilátás nélkül, anélkül,
hogy dolgozatai kiadására gondolna. Tegyen
ugy, mint én, aki harminczhét éves voltam,
amikor "Madame Bovary"-t kinyomattam. El-
vezett ember ön, ha munkájából bármi hasz-
not húzni törekszik. Nem szabad másra gon-
dolni, csupán a művészetre és személyes fejl-
ődésünkre.

Es ne gondolja ön, hogy az író sorsa
rózsákra van ágyalva. Ha ezt hiszi, alaposan
megcsalódik. Ismétlem önnek, hogy ha igazán
szereti az irodalmat, művelje azt előbb a sa-
ját maga kedvéért és olvassa a klasszikusokat.

Nagyon is sok modern könyvet olvasott-
ön. Ezeknek a hatása látszik meg az ön művein.
Gyakorolja magát az olyan dolgok megírásában,
melyeket személyesen érzett, írjon le olyan
milieuket, amelyeket ismer.

Kemény szavak ezek, de őszinték. Tiszte-
lem, becsülöm önt és fogadja szívélyes kéz-
szorításomat.
G. Flaubert.

— Színész élet vége. Tegnap délben Buda-
pesten a népszínház előtt hirtelen esődület támadt.
Egy öreg anyóka ült a színház följárójának
lépcsőjén s csöndesen siránkozott. Az Orfesus
próbájának kezdetét váró művésznők és művészek
sereglettek körülötte s mindegyik adott egy-két
hatoskát a szegény asszonynak, a ki bőbeszédűleg
kezdte elmesélni a baját.

Színésznő volt valamikor, ünnepeelt művésznő.
S a visszaemlékezésre aztán még jobban meg-
eredtek a könyei. Tapsok, kossorok, kihívások he-
lyett ma már csak gyéren dobott alamizsna s
sorsa. A dicsőség, a népszerűség nem biztosí-
tott neki kenyeret, s mikor megöregedett s férje
elhalt szegényen, nyomorultan, kiesett a kenyér a
kezeiből. A jószívű emberek könyörületéhez volt kény-
telen folyamodni. S annyira a jószívű ember a világon!
Magukhoz fogadták, hogy dolgozzék a ház körül
egyetmást. S dolgozott is szorgalmasan éjjel-nappal,
hogy megérdemelje a kegyelem-kenyeret. Egyik kö-
nyörületes családtól a másikhoz ment, míg észre nem
vette, hogy nem szívesen látják. De dolgozott
mindig, a meddig csak birt, és nem vette észre
senki, hogy erejét tulfeszíti, nem figyelmeztette
senki, hogy a túlságos buzgóságnak rossz vége
lesz. Végre erői elhagyták, nem birt már dolgozni
s kikerült az utcára, a honnan estére nem volt
hova mennie, mint a hajléktalanok menhelyére. S
a mi a legnagyobb baj: a szemei annyira elgyön-
gültek, hogy járnai is alig tud a szegény anyóka.

Ott sirdogált a lépcsőn Kátónáné, az
egyor ünnepeelt énekesnő, és sűrűn hullottak
könyvei, mikor a színésznő összefoltozott kőté-
nyébe hullatta filléreit. Meg se tudta köszönni,
csak megakarta csókolni azoknak a kezét, akik
látták, hogy mennyire gondoskodik a nép egykor
ünnepeelt művésznőiről.

A jószívű Komáromy Mariska még töb-
bet is tett, felhívta magához, gondoskodott róla
egyelőre, s elküldte az orvosához, hogy megaka-
dályozza az anyóka szembajának elmérgesedését.

A színész-menházat Bényey bácsi buzgó-
sága már megteremtette, de a közönség részvéte
nem tartott lépést a színészek buzgalmával; sze-
gényes az az intézet nagyon s nincs benne fires
hely, nem lehet elhelyezni benne a szegény Kato-
nánét, azért mégis csak a jószívű emberek irgal-
mára van utalva ezután is.

A népszínház művészei és művésznői pedig,
a kik öt perc múlva a legkacagatóbb operettet
énekeltek a színpadon, ugyan elgondolkoztak és
elmerengtek, hogy mi lehet a vége az örökké
derűs, öröké vidám bohém-életnek ott, a hol így
gondoskodnak a nemzet napszámosának agg nap-
jairól.

— Faure Magyarországon. Báró Hirsch
Győrött szándékozik telepedni, mint egy
győri távirat megerősíti. A távirat szerint
báró Hirsch, a ki csak nemrég vette meg
Jankovich Aladár szeszélyesi birtokát,
most a győrmegyei Hédervár és Baró között
mintegy negyvenezer holdnyi vadászterületet
vett bérbe. Megbizottjai két hétig tartózkod-
tak Győrött. Egyikük kijelentette, hogy a jövő
év január 16-án rendezi a báró az első nagy
vadászatot. Hivatalosak lesznek Faure, a
franciai köztársaság elnöke és a valesi
herceg is. Hirsch báró Győrött fog lakni.
Megbizottjai, hir szerint, már telkeket is sze-
meltek ki a palota építésére.

— Komoly eset. A három éves Mimit a
pesztonka, aki egy kissé elaludt, nagy sebtiben
öltözteti föl. Amint mamája a kicsit megölelni
és megcsókolni akarja, az egész hosszában el-
vágódik a padlón. Azonnal telefonoznak a
szomszédok lakó orvosnak. Az orvos eljön, a
gyermeket fölállítja s megparancsolja neki,
hogy menjen. Mimi megkísérti, de ismét el-
esik és iszonyuan bög. "A paralysis egy ko-
moly esete" — mondja az orvos és az asztal-
hoz ül, hogy receptet írjon. "Vetköztessék
le a gyermeket," — mondja aztán — "hogy
léssam, vajjon a jobb vagy bal oldalán bé-
nult-e meg." Reszkető kezekkel vetközteti le
az anya gyermekét és — örömben fölkiált.
A könyelmű és álmos pesztonka Mimi mind-
két lábát egy nadrágszárba dugta bele.

— **A bikaviadalok ellen.** Az országos állatvédő egyesület tegnap adta be folyamodványát Perczel Dezső belügyminiszterhez, a melyben tiltakozik a milleniumi bikaviadalok engedélyezése ellen. Ez engedélyezés — ugymond a beadvány — Magyarországot a középkor felé visszavezetné és meggyalázná az ezredéves Magyarországot. Félő az is, hogy a XII. nemközi állatvédelmi kongresszus dugába dölne, ha engedélyezik a bikaviadalokat, mert a művelt külföld férfiai nem jönnek el olyan városba a hol az embertelenségnek csirkuszt építenek.

— **Játék esélyekkel és esélyek nélkül.** A közelmúlt némely eseményei — a játék démonának újabb áldozatai — birhatták rá a pénzügyminisztert, hogy a kis lottót újabb megszorító intézkedések alá fogja. Pénzügyi kormányzatunkban csakugyan megérlelődött a kis lottó gazdasági és társadalmi káros voltának felismerése. Az emberi természetből kiirihthatatlan, ott gyökeredzik a szerencse provokálásának szenvedélye, ki merész borspekulációkba bocsátkozik, ki lovakra fogad, ki meg rulletten teszi próbára végzetét. Mindezeknél veszedelmesebb a kis lottó, a mely betéteinek kicsinységével s húzásainak gyakoriságával a vak játékszenvedélyt táplálja. Ehhez járul még a nyeresé esélyeinek teljes hiánya. A nyeresé valószínűsége $\frac{1}{90}$. Öt szám húzásánál a nyerőre csupán egy eset, a lottópénztárra ellenben 17 eset kedvező volt. Nyeresé esetén a lottópénztár a tét kilenczvenszeresét tartoznék fizetni és mégis egyszerű extratónál csak 14 szerest, megjelölt hívásnál csak 57 szerest fizet. Nagy összegek a lottón egyáltalán nem nyerhetők; s erre vezethető vissza, hogy a kis lottó évenként átlag 2 millió forintnyi tiszta jövedelmet mutat fel. E meggyőző érvek elől a kormány sem sárkózhatót el s így a lottó terén megragadta a kis lutri eltörlésének dícséretes kezdeményezését. Emlékeztünk Lukács pénzügyminiszter egy gyújtó hatású parlamenti beszédére, a melyben a kis lottónak fokozottan való eltörlését helyezte kilátásba. A fentebb jelzett rendszabály nem az első ezen a téren. Az első lépést a kormány az osztály-sorsjáték behozatalával kezdte meg, a mely a játékszenvedélyt egyszerűbb és realisabb irányokba is terheli. Az osztály-sorsjáték nagy előnyei a kis lutri felett kézzel foghatóak. Mekkora különbség van egy sorsjegy és riskontó között! S aztán, kivált a magyar osztály-sorsjáték olyan nyerő esélyeket nyújt, a melyekkel a kis lutri esélyei össze sem hasonlíthatók. A kis lutrinál a vak véletlen, minden esély és minden esz-szerűség nélkül, — itt ellenben a bizonyosság, hogy nyerne kell minden harmadik sorsjegynek. A kis lutrinál a kockázattal semmi arányban nem álló kis nyereségek, holott az osztály-sorsjátéknál 5,600.000 korona fizetetik minden levonás nélkül a közönségnek. A pénzügyminiszter politikája társadalmi, erkölcsi és nemzetgazdasági szempontból leikésen helyeslendő, mert az az államférfi, a ki Magyarországon a kis lutrit eltörlé, sohasem muló érdemeket szerez az ország föllendülése körül.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Az aradi kereskedők köre.

— Megnyitó társasestély. —

Az aradi kereskedők köre ma este vonul be új, díszes helyiségébe. Az aradi lakás mizériák okozták ezt a késedelmet, hogy mintegy négy hónapig kellett a körnek állandó lakás nélkül vezetni hivatalos ügyeit, melyek különben ezen idő alatt sem szüneteltek.

Az új helyiség — mint a hogy megtekintettük — bírja mindazon kellekeket, melyek egy kör helyiséget otthoniassá teszik.

A mai megnyitóra vonatkozólag az elnökségtől a következő meghívót vettük:

Az „aradi kereskedők köre“ ma szombaton este nyitja meg tagjai számára új helyiségének termeit.

Az „aradi kereskedők köre“-nek elnöksége, az utolsó hónapok alatt, lázas tevékenységgel munkált azon, hogy tagjainak olyan kényelemmel és csinnal berendezett helyiséget nyithasson meg, mely nem csak egyesületi állandó helyiségül, de otthonias szórakoztató helyül is szolgáljon.

Midőn ma este az első aradi takarékpénztár épületének (Beck-féle ház) emeleti részében új helyiségét a kör megnyitja, teljes tisztelet-

tel hívja meg a körünk iránt érdeklődőket és a tisztelt tagtárs urakat.

A megnyitó társasestély fél kilencz órakor veszi kezdetét. Arad, 1895. október hó 17-én. A választmány nevében: **Tedeschi** Viktor, elnök.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület f. évi október hó 12-én d. 12 órakor a kaszinó egyesület helyiségében (Vas szálloda) választmányi-gyűlést tart.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat (október 12.) Két Champignol, operette. Másodszor.

Vasárnap (október 13.) Délután fél helyárrakkal: A koldusdiák, operette. Este: A szókimondó asszonyosság, szimfónia.

A két Champignol.

— Premier. —

Feydeau és Desvallieres, két ügyes francia bohózatát adták, A két Champignolt. Hangsúlyozzuk, hogy kacagtató, mivel ezen érdemein kívül egyéb irodalmi értéke nincs, de a kacagtató részről, a komikai vénából, az erős, kissé vaskos humorból oly bőven van, hogy meghallgatása a legmulatságosabb estét szerzi.

A bohózat poenja abból áll, hogy egy Saint Florimond nevű urat ki Champignol feleségével előzetesen gyöngéd viszonyt folytatott, letartóztatják Champignol helyett és mint póttartalékost elszállítják a clermonti lakonyába. Időközben az igazi Champignol is oda kerül a saját jószántából, amely körülményből azután a félreértések szakadatlan láncolata indul meg.

Három felvonás alatt a közönség jóformán alig jött ki a hangos kacagásból, melyet a bohózat e nemű érdemén kívül a szereplők buzgó működése nagyban előmozdította.

Fóris, Rónaszéki és Delli Emma, ezek hárman voltak az est hősei és hősnői. Hálás szerepeiknek minden mozzanatát, minden szituációját kiaknálták arra nézve, hogy a közönséget miattassák.

Novák Irén, Balassa és Sendre epizód szerepeikben igen ügyes alakokat mutattak be, Gál, sok csőrömpölését leszámítva türhető volt.

Taps volt bőven, mely csak még inkább igazolta a jó hangulat mellett, a bohózat életrevalóságát. Ugy hisszük a bohózat sokáig marad műsoron.

TÁVIRATOK.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.)

A pénzügyi bizottság ma tárgyalta és elfogadta egyetlen ülésen a belügyi költségvetést. Perczel előzekenyen, szakértelemmel és megnyugtatóan válaszolt minden kérdésre. — Feleleteinek köszönhető, hogy ily objektív volt a bizottság. — Többek között kijelentette, hogy az autonomiát, a hol az ország érdeke kívánja, fejleszteni fogja, de azon jogáról, hogy megfellebbezett törvényhatósági ügyekben érdemileg döntsön, nem mond le. Ez egyszersmind felelet volt a főváros tegnapi ülésére.

Miért megy Blaháné?

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.)

A fővárosi lapok egy némelyike fáradhatatlan abban, hogy kombinálja a főváros leendő főkapitányát. Ezek a kombinációk javarészt halva született találgatások s legfőlebb arra jök, hogy egy és más nyomdafesték-éhes urnak rövid lélekzetű örömet szerezzenek.

A jelölésekkel szemben, azt hisszük, rámutathatunk az igazi választottra, akit már csak rövid idő választ el a főkapitányi kinevezéstől. Ez a választott — **Splényi Odónbáró**. Ugyanaz a férfi, aki már évek óta a fővárosi államrendőrség kötelekében működik és aki már az előző főkapitányi kinevezés alkalmával erős konkurrens volt **Séille** y Sándornak.

Ugy értesülünk, hogy a kinevezés már semmi egyben nem mulik, mint a királyi jóváhagyáson. Amint ez, — remélhetőleg rövid pár nap alatt, — megtörténik, a kinevezést publikálni is fogják.

Ezzel az értesülésünkkel teljesen összhangzik egy másik körülmény is, amelynek egyben az új főkapitány kinevezése magyarázatát is adja. Ez a másik körülmény — **Blaháné visszavonulása a színpadtól**. Azt állítják, hogy a nemzet csalogányát férjének kinevezetése bírta rá a visszavonulásra. Azt tartja, hogy a főkapitány előkelő pozíciója nem inkompatibilis ugyan azzal, hogy ő, a főkapitány felesége művészetnek éljen, azonban mégis helyesebbnek véli, ha visszavonul. Volt rá eset, hogy őt, a művésznőt, a publikum ünnepelte s ugyanazon előadás alatt egyik kollegája kuplét énekelt és szintén tapsokat aratott — a rendőrség rovására. Amíg Splényi csak rendőr tanácsos, vagy pláne csak rendőrkapitány volt, addig ez megjárta. A jövőben azonban ilyen eset komikus konfliktust idézhetne fel.

Ezért tehát az új főkapitány jön, **Blaháné** pedig — megy.

A megvizsgált recepczió.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt **Szilágyi** Dezső képviselőházi elnök **Perczel** Béni, **Gyulai** Pál, **Bánffy** Dezső b. és **Wlassics** Gyula miniszterek felül vizsgálták a zsidó-vallásrecepcziójáról szóló javaslatot. Konstatálták, hogy az országgyűlés mindkét Háza egyetértésben van e reformra nézve és így legfelsőbb szentesítés alá terjesztik.

A király vadászszerencséje.

Gödöllő, okt. 11. (Saj. tud. táv.) A király legutóbbi gödöllői két cserkészete eredménytelen maradt. Annál fényesebb volt tegnapi vadászszerencséje. Ő felsége **Rojcsán** erdész kalauzolása mellett olyan hatalmas vaddisznót lőtt, aminőt a gödöllői uradalomban még nem ejtettek el. A vaddisznó 123 czm. magas, 200 czm. hosszú és több mint 200 kgr. súlyu. A vadászatról visszatérve ő Felsője maga mutatta meg a királynénak az udvaron kiterített hatalmas vadat.

A vaddisznót ki fogják tömni és mint ritka példányt, a kiállításon láthatja majd mindenki. A kiállításról azonban visszaviszik ismét a gödöllői kastélyba.

Ma ő Felsője részvételével a szentgyörgyi pagonyban hajtóvadászat lesz.

A Bosporus megszállása.

Konstantinápoly, okt. 11. (Saj. tud. táv.) Török vallási forradalomtól tartanak. Altitólag létezik egy angol-orosz egyezmény, mely szerint zavargás esetére az orosz fekete tengeri és angol hadihajók megszállanak a Dardanellákat és a Bosporust, hogy a rendet helyreállítsák Konstantinápolyban.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, október 11.

Gabonaüzlet: Busát ma jól kinaltak, a vételkedv szintén jól volt s az irányzat szilárd lett. Elkelt 3000 métermázs teljes jó tartott napi áron.

	mázs	kg	ft
Tiszavidéki	500	81.	6.70
"	200	81.	6.67 1/2
"	100	81.	6.65
"	1500	80.5	6.72 1/2
"	200	80.5	6.65
"	100	80.5	6.65
"	100	80.4	6.65
"	3000	80.	6.70
"	200	79.5	6.55
"	100	80.	6.55
"	1000	79.5	6.55
Pestvidéki	3000	81.	6.65
"	150	81.	6.55
"	100	81.5	6.60
"	200	79.	6.55
Bácskai	500	78.5	6.42 1/2
"	3500	78.5	6.57 1/2
"	2300	77.5	6.50
Szanádi	3500	79.5	6.60
Török-Becsei	4500	79.	6.55
Székesfehérvári	150	78.	6.47 1/2
"	200	79.	6.47 1/2
Felső-tiszai	100	78.5	6.45
Oláhországi	5000	78.	5.80
Zab	200		6.—
"	100		6.95
"	200		5.85
"	100		5.70
"	100		5.70

Határ időzlet: Amerikából ma lanyhább árfolyamokat jelentettek s nálunk is lanyhán indult az üzlet tekintettel a tömeges realizációkra zárlatig pár krajczárral meglanyhult.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.30—6.32
Buza május—júniusra	6.72—6.74
Tavasszi roza	6.05—6.06
Ossi roza	5.70—5.72
Tengeri május—júniusra	4.46—4.48
Tengeri július—augusztusra	5.45—5.50
Tavasszi zab	5.36—5.38
Ossi zab	5.84—5.86
Bepoze	10.85—10.95

Külföld: New-York: búzára 1/4—5/8, tengerire 1/4—5/8 alacsonyabb. Chicago: búzára 3/4—7/8 tengerire 1/8—3/4 alacsonyabb. Páris, London és Liwerpool lanyhák.

Értéktőzsde: A tegnapi esti lanyha árfolyamokon indult ma az üzlet tekintettel az igen gyenge üzletmenetre zárlatig úgy is maradtak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	402.30
Magyar hitelrészvény	485.25
Osztrák államvasut	893.25
Rima-Murányi	286.—
Lombard	113.50

— Nem kell származási bizonyítvány. Franciaország és Svájc közt f. évi június hó 25-én megegyezés jött létre, melynél fogva az ezen két állam közt vám politikai tekintetben fenállott kivételes állapot f. évi augusztus hó 19-én megszűnt. Ezen naptól kezdve Svájc részéről a legnagyobb kedvezmény a francia árukon is kiterjesztetett, minek következtében a szerződéses államokból, tehát a monarchiából Svájcba bevitt árukat a végbél, hogy azok a legnagyobb kedvezmény szerinti bázisban részesíthessenek, esentul származási bizonyítványok nem fognak kívántatni. Erről az érdekelteket ez uton értesíti az aradi kereskedelmi és ipar kamara.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara közérdekű közleményei. Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető:

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetőségének pályázati hirdetménye pályafuvar-tartási fák szállítása iránt (5024. szám.)

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének különféle leltári anyagok szállítása tárgyában kibocsátott pályázati hirdetménye. (5054. sz.)

A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár igazgatóságának pályázati hirdetménye vashidak felszereléséhez szükségesített puhafaanyagok szállítása tárgyában. (5132. sz.)

A m. kir. államvasutak gépgyára igazgatóságának a budapesti gépgyár részére öntödei ezélokra szükséges mintegy 3 millió kilogramm

nyesvas szállítására vonatkozó pályázati hirdetménye. (5179. sz.)

A os. és kir. közöshadügyminiszter pályázati hirdetménye a hadsereg szükségletét képező téli és nyári pokroczok és lótakarók szállítása iránt. (5194. sz.)

A os. és kir. közös hadügyminiszternek a hadsereg felszerelésére vonatkozó pályázati hirdetménye stb. (5195. sz.)

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur hirdetménye 16828 darab 6 és fél, 11892 darab 8 és 600 darab 10 méter hosszú távirtda oszlop szállítása tárgyában. (5218 sz.)

— Budapest-kőbányai sártéskereskedelmi csarnok. 1895. évi október hó 10-én. Hozott sártés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Fialat nehéz (páronként 320 kg-ron felüli súlyban) — 55. krig. Fialat közép (páronként 250—320 kg-ron súlyban) 54.—55. krig. Fialat könnyű (páronként 200—280 kg-ron súlyban) 54.—55. krig. II. Magyar másodikrendű: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (páronként 220—280 kg-ron súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron súlyban) — krig. Szerbisi: Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli súlyban) 58.—54. krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 58.—54. — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron súlyban) 55.—55.5 krig. Sártés létszám 1895. okt. hó 8-án volt készlet 20380 darab. 1895. október hó 9-én felhajtott: — darab, 1895. október 9-én elszállított 586 db. 1895. október 10-én maradt készletben 19794 db. — A hozott sártés üzletirányzata: Változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 11. d. n. 5 óra.

Buza bászagi új	6.20—6.65
Buza tiszavidéki	6.25—6.70
Buza pestvidéki	6.20—6.65
Buza fejmegyei	6.20—6.65
Buza bácskai	6.30—6.75
Roze új, elsőrendű	5.80—5.85
Roze új, másodrendű	5.70—5.75
Arpa takarmány	5.—5.20
Arpa égetni való	3.50—3.70
Arpa sörfőzdei	6.90—8.25
Zab	5.75—6.05
Tengeri bászagi	5.65—5.70
Tengeri másnév 1	5.50—5.60
Káposzta-repeze bászagi	8.—8.25
Kóles	5.25—5.75
Buza márczius—április	6.73—6.75
Buza szeptember—október	3.83—6.34
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	5.70—5.72
Tengeri május—június	4.46—4.48
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.44—5.46
Zab márczius—április	5.86—5.88
Zab szeptember—október	5.58—5.60
Káposzta-repeze augusztus—szeptember 1894.	10.85—10.95

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. október 11.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	121.25
Magyar koronajárdék 4 1/2%	99.30
Magyar arany 4 1/2%	124.25
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horrát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresemény-sorajegy kölcsön	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Osztrák papírjárdék	100.75
Osztrák járdék ezüst	101.—
Osztrák járdék arany	121.—
Koronajárdék	101.25
1860-iki államsorajegy	153.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1065.—
Magyar hitelbank részvény	435.—
Osztrák hitelbank részvény	400.70
Osztrák-magyar államvasut	893.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.54
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	842.—
Német birodalmi márka	58.92
London	120.35
Páris	47.70

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. október 11.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	484.75
Osztrák hitelrészvény	401.62
Anglóbank részvény	178.—
Laenderbank részvény	286.75
Bécsi bankgyesületi részvény	170.50

Osztrák államvasut részvény	394.—
Déli vasut részvény	118.75
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbe völgyi) részvény	280.25
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	286.—

S z e s z ű z e t.

— Október 11. —

Mai jegyzéseink: Készár nagyban nyers szesz 51 forint 50 krajczár, kicsinyben 52 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 11-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			estimétr.	estimétr.
Branyicska	+ 12°	borult	— 20	—
Gyulafehérvár	+ 10°	felhős	— 58	—
Arad	+ 17°	felhős	— 148	—
Makó	+ 16°	dorhált	— 44	—
Szeged	+ 15°	felhős	— 81	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1895. október 11.

A m. kir. folyamamérnök hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet 15. szám.

színház.

Havibérlet 15. szám.

Szombaton, 1895. október 12-én

A két Champignol

Francia bohózat 3 felvonásban. Írták: Feydeau és Desvallières. Fordította: Rákossi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Champignol, festő	Rónaszéki.
Saint Florimond	Forrás Pista.
Chamel, szalámi gyáros	Balassa J.
Mauricette, leánya	Novák Irén.
Singleton, veje	Szenúrei M.
Camaret, kapitány	Gál Gyula.
Adrienne, leánya	Körössy J.
Clostin, unokaöccse	Tóth Elek.
Angéle, Champignol neje	Delli Emma.
Sári, szolgálo	Laskodi A.
Fourradon, örmény	Báos K.
Ledoux, hadnagy	Sólyom L.
Beleuette, örmester	Csatár Gy.
Vaience herceg, rezervista	Delli Henrik

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 11. —

Vasúti szálloda: Onozini Antonie magánzó, Szerbia. Jurasovits Adolfné állomás főnökné, Nagylak. Joannovits Nika kádármeister, Verecsa.

Feljelős szerkesztő: Vass Géza.

1317—1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírottak részéről közhírre tétetik, miszerint Galsa község tulajdonát képező

terjedelmes kőbánya,

melyben különösen utépítéshez kitünő minőségű kövek tetszés szerinti mennyiségben termelhetők, 1896. évi január hó 1-től számított 6 évre folyó hó 17-én d. e. 10 órakor a község székházánál tartandó nyilvános árverésen berbeadatni fog.

Mely mondott időben megtartandó árveréshez berleni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek alulírt körjegyző kivatalában naponként a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Galsán, 1895. évi október hó 9-én.

Bleicziffer József, körjegyző.

Niska János, közs. bró.

!! Eladó gyümölcsfa-oltványok !!

Gyümölcsfa iskolámat saját magam közvetlen kezelésem mellett tartom fent, az abban előállított fajok szaporítását jó hírnevű szakértők által kipróbált s nagyban termelésre ajánlott fajokból állítottam össze, melyek csaknem mindenikéből anyafával is rendelkezem.

Ezek által van alkalmom a fajok valódiságáról is meggyőződni, melyek után az alant jegyzett gyümölcsfákról szóló árjegyzékemet szives figyelmökbe ajánlom.

Az árak készpénz fizetés mellett értendők. A vidéki és helybeli megrendeléseket a legpontosabban előre meghatározott időben teljesítem.

Előjegyzéseket is elfogadok, melyeknél az összeg fele előre fizetendő. Ugyanez áll az utánvetés megrendelésekre is.

Vidéki megrendeléseknél, melyek legalább is 25 drbot tartalmaznak, csomagolásért díjazást nem kívánok; kisebb megrendeléseknél költségeimet felszámítom.

Száz darabon felüli megrendeléseknél kedvezményes ár és ingyen csomagolás adatik. Oltvány árait a következők:

Magas törzsű alma és körte oltvány: Különösen erős példány 1 drb 30 kr., I. oszt. 25 kr., II. oszt. 20 kr., III. oszt. 10 kr.

Törpe alma és körte oltvány: Különösen erős példány 1 drb 50 kr., I. oszt. 35 kr., II. oszt. 30 kr., III. oszt. 25 kr.

Nagybánya, 1895. október hó.

1056

Vásárhelyi Gyula.

Főnyeremény
500.000
márka.

Sorsolási értesítő.

A nyereményekért az állam kasszákban.

Részvételre meghívás Hamburg állam jótállása mellett megindult

nagy sorsjátékokra,

melyeken

1.981,720 márka

a bizonyos nyeremény.

Ezen előnyös sorsjáték nyereményei, dacára hogy a tervezett szerint csak **115,000** darab sorsjegy van kibocsátva, a következők:

A főnyeremény 500.000 Márka.	Az első nyeremény 200.000 Márka.
1	200.000
1	100.000
1	75.000
1	70.000
1	65.000
1	60.000
2	55.000
2	50.000
3	40.000
3	20.000
21	10.000
46 nyeremény	5000
106	3000
231	2000
822	1000
1325	400
20	300
132	200
38050	155
7990	134, 100, 98
7484	89, 42, 20 m.

összesen 56,200 nyeremény és a rövidebb hónapokban részben lesz biztos a huzás.

A főnyeremény 1-ső osztálya **50.000** márkából, a 2-ik osztályban **55.000** márkára emelkedik, a 3-ikban **60.000**, a 4-ikben **65.000**, az 5-ikben **70.000**, a 6-ikben **75.000**, a 7-ikben **20.000**, az első nyereménnyel **300.000**, és végül **500.000** márkára emelkedik.

Az első nyereményhuzásra, mely hivatalosan lesz tudatva

az egész eredeti sorsjegy csak **3.50** frt a fél **1.75** frt a negyed **0.90** frtbakerül

A résztvevők mindnyájan kapnak tőlem az első huzás után azonnal egy hivatalos, huzási listát minden felhívás nélkül.

Előlegesen ingyen a sorsjáték tervezetét az állam hozzájárulásával, világosan kitüntetve a befektetés és a nyeremény elosztását az osztályokra vonatkozólag.

A kifizetése és küldetése a nyeremény összegeknek általam eszközöltetik a legzigorubb ellenőrzés mellett.

Megrendeléseket postáltalványon vagy utánvétellel kérem eszközölni.

Ajánlatokkal tessék fordulni a fél sorsjegyeket vevőknek azonnal s legalább is folyó évi október 31-dikéig.

Tisztelettel

Heckscher József,

bank- és váltóüzlete HAMBURG.

5032/895.

Pályázati hirdetés.

Aradvármegye aradi járásba kebelezett Zsigmondház nagyközségben a községi jegyzői állás, lemondás folytán üresedésbe jövén, annak választás utján betöltésére az 1886. évi XXII. t. cz. 82. §-a alapján pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6-ik §-ában körülírt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi október hó **22-én** délután 5 óráig adják be, mivel a későbbben érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás folyó évi október 23-án d. e. 10 órakor Zsigmondházán a község-házánál lesz megtartva.

Arad. 1895. október 5.

Ortutay Gyula,

1046

főszolgabíró.

22026/1895.

Hirdetés.

A nm. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 72132/95 sz. a kelt rendelete nyomán közhírré teszük miszerint tekintettel arra, hogy a sertésvész fellépése miatt fennálló forgalmi korlátozások különösen az eddig vegyes vármegyék egész területére nézve elrendelt zárlatok a sertésforgalmat, főleg a mennyiben vágóhidra szánt sertések szállításáról van szó, több tekintetben kelleténél nagyobb mértékben megnehezítik e nehézségek lehető elhárítása céljából a következő elvek lesznek szem előtt tartandók:

1. A sertés miatt, eddig egyes vármegyék egész területére elrendelt zárlatokat (sertés kiviteli és vásártartási tilalmakat) ezennel határon kívül helyeztetik.

2. Ehhez képest ezután a sertésvész fellépése esetén csak az illető fertőzött községet kell a 36500 számú rendeletben jelzett szoros községi zár alá venni.

3. A fertőzött és ennek következtében zár alá vett községek közvetlenül határos községekre nézve az a forgalmi korlátozás érvényesítendő, hogy az ilyen községekben a sertésekről szóló marhalevek bevonatván, onnan sertéseknek csak az azonnali leölés céljából vágóhidra való elszállítása szabad.

4. A sertésvéssel fertőzött és e miatt zár alá vett községek közül is lehetővé akarván tenni, a betegség által fenyegetett sertés állományok a birtokosok által netán kívánt vágóhídi értékesítését az ilyen községekben az elküldés előtt álatorvosilag megvizsgált és egészségeseknek talált sertéseknek hatósági felügyelet alatt álló vágóhidra 48 óra alatt leendő leszuras végett,

szekereken, illetve való elszállítása az érvényben levő, illetve elrendelendő zárlatok ellenére is szabad, illetőleg megengedhető a következő feltételek alatt: a) Ha az ilyen szállítás ugyanazon vármegye területén belül történik, a szállításához szükséges engedélyt az alispán adja ki. De ha a rendeltetési hely a vármegye területe által körülövezett törvényhatósági jogú város, ez esetben az engedély megadása előtt az illető polgármester hozzájárulása kieszközölendő

b) Más vármegye területére, vagy a vármegye határain túl fekvő városi törvényhatóság területére avagy pedig a városi törvényhatóság területéről kívánt iv szállításoknál:

a) a zár alatt lévő községgel határos és e miatt a jelen rendelet 3. pontjában jelzett forgalmi korlátozás alatt levő községek területéről a sertések elszállításához szükséges engedélyt a rendeltetési hely törvényhatóságának első tisztviselőjéül kieszközölendő előzetes hozzájárulás mellett a származási hely törvényhatóságának első tisztviselője adja.

b) fertőzött és e miatt községi zárlat alatt álló községek kivánt szállításához az engedély megadását a földmivelésügyi m. kir. miniszter magának tartotta fenn s e részben a felelősek a származási hely törvényhatósága által eléje terjesztendő kérelmei alapján s rendszerint meghallgatván a rendeltetési törvényhatóságának véleményét is esetről-esetre fog határozni.

Végül pedig, ha a sertés szállítás zárlat alatt levő község területéről de nem közvetlenül leszuras végett kívántatik, a kért engedély megadását a fennebb elősorolt esetek mindegyikében (bárhová tervezetik a szállítás) a miniszter magának tartotta fenn.

Arad, 1895. október 9.

A városi tanács.

21707/1895.

Hirdetés.

A nm. m. kir. földmivelésügyi Miniszteriumnak 74396/95 sz. a kelt rendelete nyomán közhírré teszük, hogy a csehországi helytartóság távirati, közlése szerint kérődzőknek kizárolag levágás céljából Csehországba való bevitelére a fentidézett rendeletben foglalt feltételek mellett Aradvármegye járványmentes területéről is meg van engedve s így kérődzők Csehországba való bevitelének megtiltása tárgyában kiadott f. évi 15045. és 50475. számú körrendelet is hatályát veszti.

Arad 1895. október 9.

A városi tanács.

Az államtól engedélyezett

Magyar

Osztálysorsjáték

a milleniumi kiállítás alkalmából Budapesten.

100,000 sorsjegy 31,499 két osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

I. osztály.

Huzás Budapesten.

1895. október hó 16—19-ig.

II. osztály.

Huzás Budapesten.

1895. december 6—14-ig.

A legnagyobb nyeremény
a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona.

Valamennyi nyeremény készpénzben minden levonás nélkül fizetetik ki.

Nyeremények	korona	korona
1 á	80000	80000
1 á	60000	60000
1 á	40000	40000
1 á	30000	30000
1 á	20000	20000
1 á	15000	15000
1 á	10000	10000
2 á	8000	16000
8 á	4000	32000
10 á	2000	20000
13 á	1000	13000
100 á	400	40000
860 á	200	172000
9000 á	80	720000
10000 nyeremények összege		1268000

Nyeremények	korona	korona
1 jutalomdíj	600000	600000
1 á	400000	400000
1 á	200000	200000
1 á	100000	100000
1 á	50000	50000
2 á	20000	40000
2 á	15000	30000
4 á	10000	40000
10 á	8000	80000
27 á	6000	162000
100 á	2000	200000
200 á	1000	200000
1150 á	200	230000
20000 á	100	2000000
21499 nyeremények összege és 1 jutalomdíj		4332000

Ezen 49 nyeremény közül az utolsónak kihuzott a 600,000 koronás jutalomdíjat is megkapja.

Erre az alkalomra ajánlok és készfizesés avagy kívánatoa postautánvétellel is küldök:

Eredeti sorsjegyeket az I. osztály részére:

egy egész 20   egy tized 2   egy huszad 1 forint

A II. osztályhoz való megnyitást, mely 1895. évi november 26-ig az I. osztály sorsjegy visszaváltása mellett történik, ugyanilyen áron eszközölöm.

Eredeti teljes sorsjegyeket, a melyek mindkét huzásra érvényesek

egy egész 40   egy tized 4   egy huszad 2 forint.

Teljes sorsjegyekért, melyeket az első osztályban nyereménnyel kisorsoltak, a második osztály részére e.özetesen teljesített betét vissza lesz térítve.

Vidéki megrendeléseknél postadíj fejében 10 fillér = 5 kr., ajánlott levélért 30 fillér = 15 kr. és minden kívánt nyereményjegyzékért 20 fillér = 10 kr. külön mellékelendő a megrendeléshez.

HEINTZE KÁROLY főelárusító

Budapest, Szervita-tér 3. sz.

Sürgönczim: Lottoheintze, Budapest.

1051